SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 1 päivänä heinäkuuta 2026

648/2026

Laki
jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan jätelain (646/2011) 9 §:n 3 momentti, 22 §:n 4 momentti, 24 a §:n 1 momentti, 25 §:n 2 momentti, 46 §:n 3 momentti, 48 §:n 1 momentin 6 kohta ja 2 momentti, 52 §:n otsikko, 55 §:n 2 momentti, 61 §:n 4 momentti, 63 §:n 1 ja 2 momentti, 63 a §:n 2 momentti, 66 a §:n 3 momentti, 101 §:n 2 momentti, 102 §:n 3 momentti, 122 §:n 3 momentti, 126 §:n 1 momentin 1 kohta, 128 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 144 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentin 3 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 3 momentti ja 63 §:n 2 momentti laissa 714/2021, 22 §:n 4 momentti, 46 §:n 3 momentti, 55 §:n 2 momentti, 61 §:n 4 momentti, 63 §:n 1 momentti, 63 a §:n 2 momentti, 66 a §:n 3 momentti, 101 §:n 2 momentti, 102 §:n 3 momentti, 122 §:n 3 momentti, 126 §:n 1 momentin 1 kohta ja 128 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 188/2026, 24 a §:n 1 momentti laissa 311/2026, 25 §:n 2 momentti ja 128 § 1 momentin johdantokappale laissa 799/2025, 48 §:n 1 momentin 6 kohta ja 2 momentti laissa 1096/2022 sekä 144 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentin 3 kohta laissa 834/2017, ja

lisätään 24 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 917/2021 ja 311/2026, uusi 4 momentti, 25 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 917/2021 ja 799/2025, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 52 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 410/2014 ja 188/2026, uusi 3 momentti, 61 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 188/2026, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti ja muutettu 4 momentti sekä nykyinen 5–7 momentti siirtyy 4–8 momentiksi, 68 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 714/2021, uusi 4 momentti sekä 144 §:n 1 momenttiin uusi 4 kohta ja 2 momenttiin uusi 4 ja 5 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 834/2017, seuraavasti:

9 §

Tuotteita koskevat huolehtimisvelvollisuudet ja kiellot

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Tuotteen markkinoille saattajan ja jakelijan on tämän lain tavoitteiden saavuttamiseksi mahdollisuuksien mukaan varmistuttava siitä, että tuote täyttää 1 momentin 4–7 kohdassa säädetyt vaatimukset ja että tuote merkitään sekä siitä tiedotetaan ja annetaan tietoja 2 momentin mukaisesti. Pakkauksista ja pakkausjätteestä, asetuksen (EU) 2019/1020 ja direktiivin (EU) 2019/904 muuttamisesta sekä direktiivin 94/62/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2025/40, jäljempänä *pakkausasetus,* 5–12 artiklassa säädetään lisäksi pakkauksia koskevista vaatimuksista ja 13 artiklassa jätteenkeräysastioiden merkitsemisestä pakkausjätteen keräystä varten.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

HE 82/2026
YmVM 9/2026
EV 94/2026

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/40, EUVL L 2025/40, 22.1.2025
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/62/EY, EYVL L 365, 31.12.1994, s. 10
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020, EUVL L 169, 25.6.2019, s. 1

22 §

Valtion viranomaiset

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja edistää valtakunnallisena viranomaisena tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sekä akkuasetuksessa ja pakkausasetuksessa tarkoitettujen tuottajavastuuta koskevien tehtävien hoitamista.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

24 a §

Markkinavalvonta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo markkinavalvontaviranomaisena pakkauksia, ajoneuvoja sekä niiden materiaaleja ja osia, sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekä muita tuotteita koskevien vaatimusten ja rajoitusten noudattamista. Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 4 §:ssä tarkoitetut markkinavalvontaviranomaiset valvovat 5 a, 5 b ja 10 §:n nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa sekä 5 d, 5 f ja 5 g §:ssä tarkoitetuissa päätöksissä annettujen määräysten noudattamista tuotteita koskevien vaatimusten ja rajoitusten osalta kukin omalla toimialallaan. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii akkuasetuksen mukaisena markkinavalvontaviranomaisena.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Elintarvikelain (297/2021) 24 ja 27 §:ssä tarkoitettu viranomainen valvoo markkinavalvontaviranomaisena pakkausasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a–c alakohdan ja 2 kohdan a–c alakohdan vaatimusten noudattamista. Ruokavirasto osallistuu tämän valvonnan suunnitteluun, ohjaukseen ja kehittämiseen valtakunnallisesti.

25 §

Muut valvontaviranomaiset

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Lupa- ja valvontavirasto valvoo tuottajavastuun valtakunnallisena viranomaisena tuottajavastuuta ja juomapakkausten palautusjärjestelmiä koskevien säännösten noudattamista. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lisäksi pakkausasetuksen 27 ja 29–31 artiklan noudattamista.

Elintarvikelain 27 §:ssä tarkoitettu kunnan viranomainen valvoo pakkausasetuksen 28 ja 32 artiklassa säädettyä noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuutta ja 33 artiklassa säädettyä noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamista. Ruokavirasto osallistuu valvonnan suunnitteluun, ohjaukseen ja kehittämiseen valtakunnallisesti.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

46 §

Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Tuottajan vastuusta akkujen ja paristojen jätehuollon kustannuksista säädetään lisäksi akkuasetuksen 56 artiklan 4 ja 5 kohdassa. Pakkausten ja pakattujen tuotteiden tuottajan kustannusvastuusta säädetään lisäksi pakkausasetuksen 45 artiklassa.

48 §

Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

Tuottajavastuu koskee myyntitavasta riippumatta seuraavia tuotteita ja niitä ammattimaisesti markkinoille saattavia tai etäkaupalla suoraan käyttäjille myyviä tuottajia:

— —

6) pakkaukset, joiden tuottaja on määritelty pakkausasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa;

— —

Tuottajavastuu ei kuitenkaan koske paalirehupakkausten tuottajia, jos käytöstä poistetut paalirehupakkaukset kerätään ja kierrätetään tehokkaasti yhdessä muiden maatalousmuovien kanssa.

— —

52 §

Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi

— —

Pakkausten tuottajayhteisön on osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskeviin toimiin rahoitus, joka vastaa enintään viittä prosenttia sen jäseniltä perimistä maksuista. Mainittua rahoitusta koskevaa maksua ei saa periä uudelleenkäytettävien pakkausten osalta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuottajayhteisön osoittaman rahoituksen määrästä.

55 §

Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen

— —

Akkujen ja paristojen jakelijoiden tässä pykälässä tarkoitetuista velvollisuuksista säädetään akkuasetuksen 42 artiklan 2 kohdassa ja verkkoalustan tarjoajien velvollisuuksista akkuasetuksen 62 artiklan 6 kohdassa. Pakkausten tuottajan, jakelijan, jakelupalvelun tarjoajan sekä verkkoalustan tarjoajan velvollisuuksista liittyen rekisteröitymiseen ja sen varmistamiseen säädetään pakkausasetuksen 19 ja 45 artiklassa. Akkuasetuksen 62 artiklan 6 kohdassa ja pakkausasetuksen 45 artiklan 4 kohdassa säädettyjen velvollisuuksien valvonnasta säädetään verkon välityspalvelujen valvonnasta annetussa laissa (18/2024).

61 §

Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

— —

Pakkausten tuottajan tai tuottajayhteisön on asetettava Lupa- ja valvontaviraston eduksi vakuus, jolla katetaan tuottajan vastuulle kuuluvien tuotteiden vastaanotosta, kuljetuksesta ja muusta jätehuoltotoimista aiheutuvat kustannukset. Velvollisuus asettaa vakuus ei koske juomapakkausten palautusjärjestelmää eikä uudelleenkäyttöjärjestelmää.

— —

Vakuuden on oltava riittävä jätehuoltotoimien hoitamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annetut määräykset. Tuottajan asettaman vakuuden on katettava tuottajan vakuuden asettamista edeltäneenä vuonna markkinoille saataville asettamien tuotteiden jätehuollosta keskimäärin aiheutuva kustannus ja tuottajayhteisön asettaman vakuuden on katettava sen vastuulle kuuluvista jätehuoltotoimista kuuden kuukauden aikana aiheutuvat keskimääräiset kustannukset. Vakuuden määrän on oltava vähintään 10 000 euroa. Pakkausten tuottajan tai

tuottajayhteisön vakuuden on oltava riittävä kattamaan jätehuoltotoimista kolmen kuukauden aikana aiheutuvat keskimääräiset kustannukset.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

63 §

Tuottajayhteisön toiminta

Tuottajayhteisön on oltava voittoa tavoittelematon yhteisö, jonka tarkoituksena on hoitaa siihen liittyneiden tuottajien tuottajavastuuvelvoitteet. Tuottajayhteisössä velvoitteet on jaettava tuottajien kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Tuottajan kirjanpitoa ja tiedonantoa koskevat velvoitteet on osoitettava kevennettyinä sellaiselle tuottajalle, joka saattaa markkinoille vähäisiä määriä tuotteita, jos velvoitteet muutoin olisivat tuottajalle kohtuuttomat. Akkujen ja paristojen tuottajayhteisöjen toimintaa koskevista velvollisuuksista säädetään akkuasetuksen 57 artiklan 2–5 kohdassa. Pakkausten tuottajan kevennetystä raportoinnista säädetään lisäksi pakkausasetuksen 44 artiklan 8 kohdassa.

Tuottajayhteisön on ylläpidettävä julkisesti saatavilla olevaa, ajantasaista luetteloa omistajistaan sekä tuottajista, jotka ovat siirtäneet sille tuottajavastuunsa. Luetteloon on merkittävä jäsenen nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä tiedot jäsenen markkinoille saattamista tuotteista. Lisäksi tuottajayhteisön tulee julkaista tiedot liittymis- ja vuosimaksuista sekä kierrätysmaksuista kappale- tai tonniperusteisesti. Tiedot on oltava saatavilla yleisessä tietoverkossa. Pakkausten tuottajayhteisön velvollisuudesta julkaista verkkosivuillaan tietoja markkinoille saataville asetetuista pakkauksista ja niiden jätehuollosta säädetään lisäksi pakkausasetuksen 46 artiklan 4 kohdassa.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

63 a §

Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Maksuosuuksia määrittäessään tuottajayhteisön on mahdollisuuksien mukaan yksittäisten tuotteiden tai toisiaan vastaavien tuote- tai materiaaliryhmien osalta otettava huomioon erityisesti niiden kestävyys, korjattavuus, uudelleenkäytettävyys, kierrätettävyys ja vaarallisten aineiden esiintyminen. Akkujen ja paristojen tuottajien maksuosuuksien mukauttamisesta säädetään akkuasetuksen 56 artiklan 5 kohdassa ja 57 artiklan 2 kohdassa. Pakkausten ja pakattujen tuotteiden tuottajien maksuosuuksien mukauttamisesta säädetään lisäksi pakkausasetuksen 6 artiklan 8 kohdassa ja 7 artiklan 7 kohdassa.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

66 a §

Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Akkujen ja paristojen tuottajan ja muun toimijan velvollisuudesta nimetä tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja säädetään akkuasetuksen 56 artiklan 3 kohdassa. Pakkausten- ja pakattujen tuotteiden tuottajan velvollisuudesta nimetä valtuutettu edustaja säädetään pakkausasetuksen 45 artiklan 3 kohdassa.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

68 §

Juomapakkausten palautusjärjestelmän perustaminen ja järjestelmään liittyminen

— —

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen tietty vähimmäisosuusrahamäärä, joka vastaa enintään viittä prosenttia sen jäseniltä perimistä maksuista. Maksua ei saa periä uudelleenkäytettävien pakkausten osalta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä juomapakkauksen palautusjärjestelmän ylläpitäjän osoittaman rahoituksen määrästä.

101 §

Hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

— —

Hakemuksessa on yksilöitävä hakija ja selostettava tämän harjoittama toiminta. Hakemuksessa on oltava sen käsittelemiseksi ja toiminnan asianmukaisuuden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotosta ja siitä tiedottamisesta, uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta. Kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, pakkausten sekä akkujen ja paristojen tuottajan on lisäksi esitettävä selvitys 61 §:ssä säädetystä vakuudesta. Tuottajayhteisön ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän hakemuksessa on esitettävä tarvittavat tiedot sopimuksista, säännöistä ja muista asiakirjoista sen arvioimiseksi, täyttääkö toiminta tässä laissa säädetyt vaatimukset. Edellä 66 b §:ssä tarkoitetun valtuutetun edustajan on hakemuksessaan annettava lisäksi tiedot valtuutuksen antajasta ja tuottajista, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvelvoitteista valtuutusta koskevien tuotteiden osalta. Akkujen ja paristojen tuottajan velvollisuudesta rekisteröityä tuottajarekisteriin säädetään akkuasetuksen 55 artiklan 2 kohdassa ja rekisteröintihakemuksen sisällöstä 3 kohdassa.

— —

102 §

Tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytykset

— —

Kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, pakkausten sekä akkujen ja paristojen tuottajan hyväksymisen edellytyksenä on lisäksi 61 §:ssä säädetyn vakuuden asettaminen. Akkujen ja paristojen tuottajan hyväksymisen edellytyksistä säädetään lisäksi akkuasetuksen 58 artiklan 2 kohdassa.

122 §

Tiedonsaantioikeus

— —

Lupa- ja valvontavirastolla tai sen määräämällä virkamiehellä on oikeus pyynnöstä saada tuottajayhteisöltä, tuottajalta, jakelijalta ja muulta 48 §:ssä tarkoitetun käytöstä poistetun tuotteen jätehuoltoa harjoittavalta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä akkuasetuksen ja pakkausasetuksen noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot markkinoille saatettujen ja käytöstä poistettujen tuotteiden määrästä, keräyksestä tai viennistä taikka uudelleenkäytöstä, valmistelusta uudelleenkäyttöön, kierrätyksestä, hyödyntämisestä tai muusta jätehuollosta sekä muista näihin rinnastettavista seikoista. Kunnan viranomaisella on oikeus pyynnöstä saada toiminnanharjoittajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä pakkausasetuksen 28 ja 32 artiklan mukai-

sen uudelleentäyttövelvollisuuden sekä 33 artiklan mukaisen uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamisen valvomiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

126 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Valvontaviranomainen voi:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä taikka jätteensiirtoasetusta, elohopea-asetusta, pakkausasetusta taikka akkuasetusta tai niiden nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta säännösten tai määräysten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

128 §

Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Jos 6 luvussa tarkoitettu tuottaja tai tuottajayhteisö taikka 68 §:ssä tarkoitettu juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä ei ole järjestänyt 46 §:n 1 momentissa säädettyyn tuottajavastuuseen perustuvaa uudelleenkäyttöä, kierrätystä, muuta hyödyntämistä tai muuta jätehuoltoa tai jos se ei ole noudattanut 48 e §:ssä tarkoitetun päätöksen mukaista korvausten maksuvelvollisuutta tai 48 f §:ssä säädettyä velvollisuutta tehdä koostumusselvitys tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaisesti taikka akkuasetuksen tai pakkausasetuksen mukaisesti, Lupa- ja valvontavirasto voi sen lisäksi, mitä 126 §:ssä säädetään:

1) velvoittaa tuottajan, tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän saattamaan toimintansa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten taikka pakkausasetuksen tai akkuasetuksen mukaiseksi sekä osoittamaan muutokset tehdyiksi;

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

144 §

Maksut

Sen lisäksi, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta, valtion viranomainen voi periä maksun:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

3) tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 126–128 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi;

4) pakkausasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa ja 2 kohdan a–c alakohdassa säädetyn muovipakkauksen kierrätysmateriaalin vähimmäisosuutta koskevan velvollisuuden noudattamiseen liittyvistä tarkastuksista ja muista valvontatoimista.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Kunnan viranomainen voi periä maksun:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

3) tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 75, 125 ja 126 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi;

4) pakkausasetuksen 32 artiklassa säädetyn noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuuden ja 33 artiklassa säädetyn noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamiseen liittyvistä tarkastuksista ja muista valvontatoimista;

5) pakkausasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa ja 2 kohdan a–c alakohdassa säädetyn muovipakkauksen kierrätysmateriaalin vähimmäisosuutta koskevan velvollisuuden noudattamiseen liittyvistä tarkastuksista ja muista valvontatoimista.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

_____

Tämä laki tulee voimaan 12 päivänä elokuuta 2026.

Helsingissä 26.6.2026

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ ISSN 1455-8904